

УДК 657.37:657.446

- Л. М. Яременко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та бізнес-управління,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3127-5181>
- І. М. Макаручук,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8434-5660>
- В. В. Малишко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8906-9060>
- І. В. Грановська,
к. е. н., доцент кафедри фінансів,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4270-5001>
- О. В. Калмиков,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1811-5880>

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.24.41

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

- L. Yaremenko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting,
Taxation and Business Management, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav
- I. Makarchuk,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finances,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav
- V. Malyshko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finances,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav
- I. Hranovska,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finances,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav
- O. Kalmykov,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finances,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav

PECULIARITIES OF ELECTRONIC REPORTING IN UKRAINE

У статті розглянуто питання формування та подання фінансової звітності засобами електронного зв'язку. Доведено, що інформаційні технології відіграють провідну роль у створенні фінансової звітності підприємства, широкого поширення набуває подання фінансової звітності підприємств в електронній формі за допомогою засобів Інтернету. Описано основні задачі, які покладаються на різні групи користувачів, зокрема на внутрішніх та зовнішніх користувачів у розрізі інформації, яка наводиться у фінансовій звітності. Визначено, що організація бухгалтерського обліку з використанням програмного забезпечення представлена як українськими, так і зарубіжними програмними продуктами, де велика роль відводиться критеріям вимог до програмного продукту.

Найбільша частина підприємств надає перевагу вітчизняним програмам автоматизації бухгалтерського обліку, які розроблені з урахуванням законодавства нашої країни та економічних особливостей. Роль електронної звітності вже давно визначена та є необхідною в системі обліку, дозволяє значно досягти скорочення витрат часу працівників бухгалтерської служби. Проаналізувавши програмне забезпечення щодо подачі звітів в електронному вигляді та в перспективі дати можливість більшості підприємств перейти на електронний документообіг, дало можливість виділити основні переваги щодо подачі звітів в електронному вигляді. Висвітлено основні недоліки електронної форми подання фінансової звітності, які виникають у підприємства при поданні звітності до органів державної фіскальної служби.

The article deals with the issue of forming and submitting financial statements by means of electronic communication. Therefore scientists do not manage to fill in due time the theory and methodology of accounting with developments devoted to realities implementation of IT technologies. It has been proven that information technologies play a leading role in the creation of financial statements of enterprises, the submission of financial statements of enterprises in electronic form using the Internet is becoming widespread. The main tasks that rely on different groups of users, in particular on internal and external users in terms of information provided in financial statements, are described. It was determined that the organization of accounting using software is represented by both Ukrainian and foreign software products, where the requirements criteria for the software product play an important role. The largest part of enterprises prefers domestic accounting automation programs, which are developed taking into account the legislation of our country and economic features. The role of electronic reporting has long been defined and is necessary in the accounting system, allowing to significantly reduce the time spent by accounting service employees. Having analyzed the software for submitting reports in electronic form and in the perspective of enabling most enterprises to switch to electronic document management, it was possible to highlight the main advantages of submitting reports in electronic form. The main shortcomings of the electronic form of submitting financial statements, which arise in enterprises when submitting statements to the bodies of the state fiscal service, are highlighted. In article the author developed lists of knowledge, abilities and practical skills of the accountant for successful accomplishment of job responsibilities at the different forms of submission of the reporting operating in Ukraine. It is expected, the interactive reporting in the form of aggregated accounting databases will be introduced during further digitalization of global economy.

Ключові слова: електронна звітність, інформаційне забезпечення, автоматизація бухгалтерського обліку, програмне забезпечення, організація бухгалтерського обліку, електронний документообіг, фінансова звітність.

Key words: electronic reporting form, information support, automation of accounting, software, organization of accounting, electronic document management, financial statements.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

На розвиток ринкових відносин в Україні впливають зміни економічного, інформаційного і правового середовища. Відповідно до таких змін змінюються цілі підприємств та значно підвищується роль інформаційного забезпечення в прийнятті управлінських рішень. Результативність діяльності кожного окремого підприємства залежить від достовірної та повної інформації про економічних партнерів, які виступають конкурентами у відповідній сфері діяльності. За таких обставин в процесах управління провідна роль належить саме інформаційному забезпеченню. Основним джерелом інформації про майновий та фінансовий стан підприємства за звітний період являється бухгалтерська фінансова звітність. Процес її формування є завершальним етапом при визначенні результату діяльності підприємства та виступає джерелом інформації з метою прийняття уп-

равлінських рішень. Сьогодні не можливо уявити життя без сучасних інформаційних технологій, які відіграють провідну роль у створенні фінансової звітності підприємства, а здача звітів в електронному вигляді через мережу Інтернет на сьогодні є дуже актуальним питанням та потребує детального вивчення з метою удосконалення, так як на даному етапі її розвитку звітність не є досконалою, хоча система електронної подачі фінансової звітності стрімко розвивається і в майбутньому неодмінно стане невід'ємною частиною економічного розвитку нашої країни у відношенні до органів контролю та управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Особливості формування та подання фінансової звітності підприємств в електронному вигляді на сьо-

Рис. 1. Групи користувачів бухгалтерської звітності

годнішній день є достатньо актуальними питаннями. Проблеми формування та подання фінансової звітності в електронному вигляді, способи її передачі за допомогою Інтернет-технологій висвітлювали у своїх працях Завгородній В.П., Голов С.Ф., Жук В.М., Івахненко С.В., Мельник Т., Петрук О.М., Мельник П.В., Новицький А.М., Ріппа С.П., Чижевська Л.В. та інші.

Л.В. Чижевська у своїх працях розглянула та класифікувала форми результатної інформації, які надають програми бухгалтерського обліку, а також розглянула вимоги до бухгалтерських програм щодо складання фінансової звітності [8]. Собченко А.М висвітлила основні аспекти подання електронної податкової звітності платниками податків та визначила основні вимоги до платників податку та можливі проблеми їх подання [7]. О.М. Петрук у своїх працях розглянув обмін обліково-фінансовою інформацією в електронній формі між програмами автоматизації діяльності підприємства, сформулював вимоги до програм бухгалтерського обліку щодо формування фінансової звітності при міжнародних розрахунках [4].

Зарубіжні науковці розглядають електронну форму подання фінансової звітності засобами комп'ютерних технологій як найбільш перспективний напрямок розвитку фінансової звітності. Однак система бухгалтерського обліку в Україні та розвиток інформаційних технологій у нашій державі мають суттєві відмінності та мають бути детально досліджені в рамках нормативно-правового регулювання.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНОЇ РАНІШЕ ЧАСТИНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

В нинішній час різні державні структури вимагають від підприємств звітність за різними форматами, це значно ускладнює роботу бухгалтерської служби та зокрема головного бухгалтера. Різні формати подання звітності не узгоджуються між різними державними структурами, а також не відповідають світовим стандартам. В процесі подання та оприлюднення фінансової звітності все більш важливими для підприємств стають такі зовнішні користувачі фінансової звітності, як інвестори, які прагнуть отримати максимум достовірної

інформації про підприємство керуючись його звітністю. В процесі фінансово-господарської діяльності це призводить до подачі більшої кількості форм звітів, які формує підприємство, використовуючи різні методи їх подання. Невирішеними питаннями залишаються питання, які пов'язані з поданням фінансової звітності, а застосування різних методів подання звітності призводить до ускладнення процесу фінансового звітування для підприємства.

МЕТА СТАТТІ

Метою даної статті є визначення основних особливостей подання електронної звітності в Україні за допомогою Інтернет-технологій та програм автоматизації бухгалтерського обліку, а також виділення основних переваг та недоліків щодо подачі звітів в електронному вигляді.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кінцевим етапом облікової роботи на підприємстві є складання фінансової звітності, яка містить інформацію про діяльність підприємства, поточний стан його активів та фінансовий результат діяльності. Бухгалтери в своїй діяльності використовують бухгалтерську звітність, яку ще прийнято називати фінансова звітність. Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" фінансова звітність це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Основним призначенням фінансової звітності є задоволення інформаційних потреб користувачів, що проявляється через надання правдивої та достовірної інформації щодо фінансового і майнового стану підприємства, а також його ефективності і фінансових результатів за звітний період.

Фінансова звітність підприємств є досить вагомим не тільки для зовнішніх, але і для внутрішніх користувачів, керівництва підприємства та його персоналу. За допомогою наведених даних, які наводяться у звітності, можна проаналізувати діяльність підприємства, розрахувати показники фінансового та майнового стану підприємства, визначити платоспроможність та рентабельність. Питання організації та методики складання фінансової звітності є досить актуальним для повсякденної роботи контролюючих органів, аудиторських служб та інших користувачів фінансової інформації [10, с. 123—127].

До користувачів звітності належать фізичні і юридичні особи, які використовують надану їм інформацію про підприємство і його діяльність з метою прийняття рішень (рис. 1).

Саме у звітності відображається інформація про всі суттєві зміни в структурі господарських засобів та їх джерел, а також результати фінансово-господарської діяльності, групуючи при цьому значний обсяг інформації необхідної зовнішнім і внутрішнім користувачам. При цьому її основною характеристикою виступає якість.

Сучасний стан нормативного і методичного забезпечення підготовки звітності дозволяє констатувати

факт існування неузгодженості підходів до її класифікації. У зв'язку з цим в обліковій теорії звітність як економічну категорію трактують двояко. З одного боку, вона виступає системою узагальнених і взаємопов'язаних економічних показників, які характеризують виробничу й фінансово-господарську діяльність підприємства за певний період. З іншого — звітність є елементом бухгалтерського обліку, способом узагальнення і подання інформації про результати діяльності підприємства, оскільки обліковий цикл завершується складанням звітності. Традиційно звітність розглядають як один з елементів методу бухгалтерського обліку поряд із документацією, інвентаризацією, оцінкою, калькуляцією, рахунками, подвійним записом і балансом.

Досвід провідних країн світу свідчить, що електронна форма документообігу наперед дає змогу скоротити час на роботу з документами, на відвідування державних органів та мінімізує безпосереднє спілкування з їхніми представниками. Тому не дивно, що співвідношення обсягу паперових та електронних документів поступово змінюється на користь останніх.

Такі країни, як США, Англія, Швеція, Франція, Канада, Німеччина, Австралія, повністю перейшли чи переходять на безпаперову технологію подання бухгалтерської та податкової звітності через інтернет. До речі, одним із новаторів у цій галузі є Німеччина, яка ухвалила закон про електронний цифровий підпис ще 1997 року [10].

Основні задачі, які покладаються на різні групи користувачів, зокрема на внутрішніх та зовнішніх користувачів у розрізі інформації, яка наведена у фінансовій звітності відображено у таблиці 1.

Основними ініціаторами фінансового звітування у електронному вигляді в Україні виступають державні контролюючі органи. В умовах комп'ютеризації обліку, розвитку інфраструктури мережі Інтернет, наявності програмного забезпечення, широкого поширення набуває подання фінансової звітності підприємств в електронній формі за допомогою засобів Інтернету.

Комп'ютеризація бухгалтерського обліку, загалом та в розрізі окремих ділянок не лише полегшує процес управління діяльністю підприємства, але і виступає необхідною умовою щодо виконання нормативно-законодавчих вимог, зокрема щодо подання електронної звітності. Організація бухгалтерського обліку з використанням програмного забезпечення представлена як українськими, так і зарубіжними програмними продуктами.

Найбільша частина підприємств надає перевагу вітчизняним програмам автоматизації бухгалтерського обліку, які розроблені з урахуванням законодавства нашої країни та економічних особливостей. Для вітчизняних підприємств вартість придбання і обслуговування програмних продуктів є більш доступніша, в порівнянні з зарубіжними. Ринок програм автоматизації бухгалтерського обліку представлений широким асортиментом: "1С: Підприємство", "Парус", "Fin Expert", "Інфо-бухгалтер", "БЕСТ", "Супер Менеджер", "Фоліо", "БОСС" та інші [3, с. 45—51].

Таблиця 1. Використання інформації фінансової звітності підприємства

Користувачі	Задачі
Внутрішні користувачі	
Власники	Оцінка здатності підприємств збільшувати власний капітал та платити дивіденди
Виконавчі органи управління	Ефективне управління підприємством: планування, організація, контроль
Трудовий колектив	Оцінка стабільності підприємства, його здатності забезпечувати належний рівень заробітної плати та видатків на соціальні потреби
Зовнішні користувачі	
Потенційні інвестори	Спроможність підприємства отримувати прибуток
Позикодавці	Визначення, чи будуть їх позики та відсотки з них сплачені своєчасно та у повному обсязі
Кредитори (постачальники)	Визначення, чи будуть вчасно та у повному обсязі сплачені суми, заборговані за реалізоване майно, надані послуги, виконані роботи
Покупці	Визначення ризику можливого банкрутства підприємства, особливо у випадках, коли з ним укладені довгострокові угоди
Державна податкова адміністрація	Оцінка податкового потенціалу платників податку, регіонів та країни в цілому; аналіз надходження податкових платежів та наявності об'єктів оподаткування і джерел податкових надходжень тощо
Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	Державний захист прав інвесторів
Органи державної статистики	Комплексна оцінка фінансового стану держави, регіонів та окремих економічних систем
Законодавчі органи державної влади	Формування стратегій і підтримка ефективного і збалансованого економічного розвитку держави
Місцеві органи виконавчої влади та самоврядування	Моніторинг успішності впровадження державних стратегій економічного розвитку; ефективне управління економічним життям регіону
Громадськість	Визначення впливу діяльності підприємства на суспільство.
Науково-дослідні установи і в навчальні заклади освіти	Проведення наукових досліджень, підготовка фахівців з економічних дисциплін
Аудитори	Діагностика фінансового стану об'єкту аудиту та інтерпретація її результатів

Джерело: [2].

При виборі програмного продукту велику роль відіграють відповідні критерії вимог до нього:

- базовий функціонал програми;
- оперативне відображення змін нормативно-правового законодавства;
- зручний інтерфейс;
- наявність роз'яснюючої інформації щодо використання даного продукту;
- можливість переміщення даних і роботи в умовах віддаленого доступу;
- гнучкість використання системи;
- можливість експорту-імпорту даних з іншими програмними комплексами;
- комплексне використання системи;
- захищеність системи від внутрішніх користувачів та зовнішніх факторів;
- масштабність;
- вартість та порядок ліцензування [6, с. 287—292].

При організації обліку важливу роль відіграє електронна звітність, яка є досить необхідною в системі об-

ліку та дозволяє значно досягти скорочення витрат часу працівників бухгалтерської служби. Щоб створити та подати звітність в електронному вигляді має бути спеціальне програмне забезпечення, за допомогою якого бухгалтер створює та заповнює необхідний йому звіт в електронному форматі.

Законодавством дозволяється використовувати будь-яке програмне забезпечення для здачі звітів в електронному вигляді. До безкоштовного програмного забезпечення, яке пропонує Державна фіскальна служба України можна віднести:

— "Електронний кабінет платника податків" — це сервіс, за допомогою якого можна надсилати до контролюючих органів електронні документи, податкову звітність, отримати довідки про відсутність заборгованості, необхідну інформацію із загальнодоступних реєстрів та надсилати запити чи заяви для отримання необхідних даних. Основними перевагами є зручність, економія робочого часу платника, а також економія коштів на придбання паперових бланків;

— "Єдине вікно надання електронної звітності" — це програмне забезпечення для формування і подання електронної звітності, яким передбачено складання податкових і статистичних звітів, відправлення звітів до відповідних контролюючих органів;

— "OPZ" — це програмне забезпечення, яке дозволяє створювати, виправляти та друкувати звітність в податкову інспекцію з використанням комплексу електронного підпису.

До платного програмного забезпечення можна віднести:

"MEDoc IS" — це повноцінна система електронного документообігу, за допомогою якої можна працювати з документами, звітністю, договорами. Дозволяє відправляти звітність в електронному вигляді, створювати та імпортувати необхідні документи, проводити розрахунки по заробітній платі та працювати з банківськими рахунками. Є можливість створювати первинні документи і їх роздруковувати. База даних зберігається на комп'ютері користувача та на сервісі.

"Арт-звіт плюс" — програмне забезпечення, яке дає широкі можливості для подання електронної звітності до контролюючих органів. За допомогою даного програмного забезпечення можна сформувати звітність або імпортувати її з іншого програмного забезпечення, підписати звітність з допомогою електронного цифрового підпису різних акредитованих центрів сертифікації ключів, відправляти звітність в Пенсійний фонд України та податкову службу, отримувати квитанцію у вигляді підтвердження про здійснення операції. При використанні даного програмного забезпечення не можна створювати первинні документи. База даних зберігається на комп'ютері користувача.

"iFin" — програмне забезпечення призначене для віддаленого ведення обліку, автоматизованого формування електронної звітності і подачі її до контролюючих органів. За допомогою даного програмного забезпечення можна проводити розрахунки по заробітній платі, здійснювати облік контрагентів та вести складський облік. Є можливість створювати первинні документи і їх роздруковувати. База даних зберігається на комп'ютері користувача та централізовано на сервісі користувача.

"1С-Звіт" — програмне забезпечення за допомогою якого звітність формується, перевіряється, шифрується і підписується безпосередньо в типових конфігураціях програм "1С". Є можливість створювати первинні документи.

"Соната" — програмне забезпечення, яке розроблено для подачі електронної звітності до контролюючих органів. За допомогою даного програмного забезпечення можна створювати, підписувати, відправляти звітність, а також продивлятися отримані квитанції. При використанні даного програмного забезпечення не можна створювати первинні документи. База даних зберігається на комп'ютері користувача.

"Taxer" — програмне забезпечення, яке дає змогу формувати і відправляти звітність до контролюючих органів, формувати платежі та готувати до друку первинні документи, отримувати автоматичні нагадування про подання звітності та оплати в майбутньому, отримувати бухгалтерську і юридичну підтримку. База даних зберігається на віддаленому сервісі [9].

Провівши аналіз програмного забезпечення щодо подачі звітів в електронному вигляді та в перспективі дати можливість більшості підприємств перейти на електронний документообіг, дало можливість виділити основні переваги щодо подачі звітів в електронному вигляді:

— економія часу та коштів на придбання бланків (подача звітності через Інтернет технології до відповідних контролюючих органів зменшує робочий час бухгалтера);

— вибір часу щодо подачі звітності (подача звітності у зручний час для бухгалтера, не має прив'язки до робочого часу);

— наявність додаткових можливостей в програмі (підказок, нагадувань, консультацій). Вбудований календар вчасно зазначить і нагадає терміни, коли потрібно подати звітність та сплатити податки, а автоматична перевірка звітності не дозволить допущення арифметичних помилок;

— технічна підтримка (постійні оновлення як самих електронних бланків так і самого програмного забезпечення, які можна провести як самостійно так і автоматично);

— контроль стану та якості здачі звітності (автоматична перевірка правильності заповнення звітності та підготовлених документів на наявність арифметичних помилок, подачі її в терміни, повернення звітності на доопрацювання);

— автоматичне створення електронного архіву (дозволяє сформувати архів електронних копій звіту, квитанцій та електронних документів);

— можливість перейти в майбутньому на повний електронний документообіг;

— конфіденційність інформації;

— доступна ціна програмного забезпечення.

Поряд з перевагами програмного забезпечення, яке надає можливість подавати звітність у електронному вигляді є певні недоліки:

— збій в електронній системі;

— грошові витрати за програмне забезпечення подачі звітності та Інтернет в цілому;

— наявність ризиків щодо несвоєчасної здачі звітності через можливі проблеми в роботі Інтернету;

— постійний контроль зі сторони користувача за оновленнями програми, постійно їх проводити дотримуючись підказок;

— робота з різними ключами акредитованого центру сертифікації ключів.

ВИСНОВКИ

Отже, основними нормативно-правовими документами, якими регулюється система електронної звітності в Україні є:

1. Податковий кодекс України — кодифікований закон України, який регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів та визначає можливість платника податків самостійно обирати, яким чином надавати звітність, у тому числі в електронному вигляді [5];

2. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" — розглядає основні організаційно-правові аспекти електронного документообігу та особливості використання електронних документів [1].

Ринок програмного забезпечення вміщує як безкоштовне програмне забезпечення так і платне, яке орієнтоване на подачу звітів в електронному вигляді в режимі онлайн. Електронне звітування в нинішній час (враховуючи Covid 2019, військовий стан) являється зручним та сучасним форматом онлайн спілкування підприємств з відповідними контролюючими органами. Наявні переваги щодо подачі звітів в електронному вигляді, які зводяться до економії часу на заповнення бланків документів, подачу звітності з будь якого місця де є доступ до мережі Інтернет, автоматична перевірка достовірності звітності на допущення арифметичних помилок, автоматичне співставлення показників різних форм звітності між собою, своєчасне виявлення недостовірної або ж необ'єктивної інформації та можливість для більшості підприємств перейти на електронний документообіг.

Література:

1. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 № 851-IV. Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення 28.08.2022).

2. Івахненко С.В. Електронні технології звітування як передумова аналізу та контролю фінансової звітності. Облік і фінанси АПК: Міжнародний науково-виробничий журнал. 2008. № 4. С. 67—76.

3. Найда А. В., Найда І. С., Ткачук Г. О., Маркова Т. Д., Гаврилюк В. О. Формування та подання звітності з використанням інформаційних технологій. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 1. С. 45—51.

4. Петрук О.М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку: Монографія. Житомир: ЖДТУ, 2005. 420 с.

5. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 №2755-VI. Дата оновлення 14.10.2020. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17> (дата звернення 28.08.2022).

6. Поліщук О.М. Застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку на

підприємствах. Економічні науки. 2016. Випуск № 11 (41). Ч.2. С. 287—292.

7. Собченко А.М. Висвітлення основних аспектів подання електронної податкової звітності. — Режим доступу: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/01/280.pdf> (дата звернення 28.08.2022).

8. Чижевська Л.В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики. Житомир. ЖІТІ, 1998. 408 с.

9. Яку програму вибрати для подачі звітів в електронному вигляді. Режим доступу до ресурсу: <https://www.buhslugi.com.ua/ua/publikatsiji/562-yaku-programu-vibrati-dlya-podachi-zviti-velektronnomu-viglyadi.html#q> (дата звернення 28.08.2022).

10. Яременко Л. М. Фінансова звітність — важливе джерело інформації для прийняття управлінських рішень. Економічний вісник університету. 2014. Вип. 23 (1). С. 123—127. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2014_23\(1\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2014_23(1)_25) (дата звернення 28.08.2022).

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On Electronic Documents and Electronic Documents Circulation", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (Accessed 28.08.2022).

2. Ivakhnenkov, S.V. (2008), "Electronic reporting technologies as a prerequisite for analysis and control of financial reporting", *Oblik i finansy APK: Mizhnarodnyj naukovo-vyrobnychyj zhurnal*, vol. 4, pp. 67—76.

3. Najda, A.V. Najda, I.S. Tkachuk, H.O. Markova, T.D. and Havryliuk, V.O. (2022), "Formation and submission of reports using information technologies", *Ukrains'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, vol. 7, no. 1, pp. 45—51.

4. Petruk, O.M. (2005), *Harmonizatsiia natsional'nykh system bukhgalters'koho obliku* [Harmonization of national accounting systems], ZhDTU, Zhytomyr, Ukraine.

5. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Tax Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17> (Accessed 28.08.2022).

6. Polischuk, O.M. (2016), "Application of computer technologies to automate accounting at enterprises", *Ekonomichni nauky*, vol. 11 (41), no. 2, pp. 287—292.

7. Sobchenko, A.M. (2011), "Highlighting the main aspects of submitting electronic tax reporting", available at: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/01/280.pdf> (Accessed 28.08.2022).

8. Chyzhevs'ka, L.V. (1998), *Bukhgalters'kyj balans: problemy teorii i praktyky* [Balance sheet: problems of theory and practice], ZhITI, Zhytomyr, Ukraine.

9. buhslugi.com.ua (2014), "Which program to choose for submitting reports in electronic form", available at: <https://www.buhslugi.com.ua/ua/publikatsiji/562-yaku-programu-vibrati-dlya-podachi-zviti-velektronnomu-viglyadi.html#q> (Accessed 28.08.2022).

10. Yaremenko, L.M. (2014), "Financial reporting as important source of information for taking managerial decisions", *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, vol. 23 (1), pp. 123—127, available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2014_23\(1\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2014_23(1)_25) (Accessed 28.08.2022).

Стаття надійшла до редакції 10.12.2022 р.